

Rekenkamer Wageningen

Jaarverslag 2014

Maart 2015

INHOUD

Onderzoeken 2014	3
Overige activiteiten	7
Rol en invulling Rekenkamer	8
Bijlage: Historie onderzoeken	10

Alle producten van de Rekenkamer zijn te vinden op de website van de gemeente Wageningen:

www.wageningen.nl/Raad_college_en_organisatie/Gemeenteraad/Rekenkamer.

Voor informatie over de Rekenkamer en / of de onderzoeken kunt u zich wenden tot de secretaris van de Rekenkamer Wageningen, de heer Paul Bosch (pboschgod@kpnmail.nl)

Onderzoeken 2014

Begin 2014 is het onderzoek naar Wijkgericht Werken afgerond en aangeboden. Dit onderwerp was gekozen uit een lijst van achttien onderwerpen die door zeven onderzoeksbureaus op verzoek waren aangedragen. Over vier onderwerpen is met de bureaus gesproken. Uiteindelijk is het onderwerp (evaluatie) wijkgericht werken (WGW) als eerste gekozen en uitgevoerd door onderzoeksbureau I&O Research. Het onderzoek is in het laatste kwartaal van 2013 opgestart en in de loop van januari 2014 afgerond.

Met twee andere onderwerpen van deze lijst, nl. “de Warenmarkt” en “Sociale Zaken” is de Rekenkamer in de tweede helft van 2014 aan de slag gegaan.

Door de afronding van het onderzoek naar wijkgericht werken, de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014, de vorming van een nieuw College en de sollicitatieprocedure voor een nieuw extern lid, is de Rekenkamer in 2014 pas gedurende de tweede helft van het jaar goed op gang gekomen.

In de nieuwe samenstelling is opnieuw nagedacht over de meest actuele onderwerpen en zijn enkele oriënterende (voor-)onderzoeken uitgevoerd.

Onderzoek dat in 2014 is afgerond

Wijkgericht Werken (WGW)

Het onderzoek is in de loop van januari 2014 afgerond.

De algemene conclusie luidt: Er zijn drie niveaus waarop WGW resultaten kan boeken:

- het bevorderen van de betrokkenheid van burgers bij de leefomgeving,
- coproductie van burgers, gemeente en maatschappelijke partners en
- het realiseren van beleidsprogramma's.

De conclusie is dat er in Wageningen op de eerste twee niveaus weliswaar resultaten worden geboekt, maar dat daarbij sprake is van versnippering en er vraagtekens kunnen worden gezet bij de doelmatigheid en met name de doeltreffendheid.

Op het derde niveau worden nauwelijks aantoonbare resultaten behaald. De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn gelegen in een gebrek aan kaderstelling en focus en daarmee sturing. Daarnaast is de samenwerking met de maatschappelijke partners niet optimaal en het WGW is nog onvoldoende vraaggericht. Naast de verbeterlagen die hierin kunnen worden gemaakt, ligt het voor de hand om een politieke afweging te maken of deze uitkomsten passen bij de ambitie die Wageningen heeft bij het WGW. Daarbij is het mede van belang om stil te staan bij de lessen uit de ‘periode’ wijkgericht werken met het oog op de huidige en komende uitwerking van de decentralisaties in het sociale domein.

De aanbevelingen voor de gemeente Wageningen gaan in op een drietal aspecten. Het is van belang om een keuze te maken of het WGW wordt gecontinueerd en zo ja daaraan kaders mee te geven (aanbeveling 1). Het is vervolgens van belang om op basis van die kaders een gemeenschappelijk uitvoeringsprogramma op te stellen (aanbeveling 2).

Ten slotte is het van belang om hierna een slag in efficiency (doelmatigheid) en effectiviteit (doeltreffendheid) van het WGW te maken (aanbevelingen 3 t/m 7). Uiteraard zijn de aanbevelingen 2 t/m 7 afhankelijk van de keuzes die bij (hoofd) aanbeveling (1) gemaakt worden.

Besluitvorming:

Tijdens de behandeling van het Rapport rekenkamer Wijkgericht werken gemeente Wageningen, is het volgende, amendement ingediend en unaniem aanvaard.

“De raad van de gemeente Wageningen;
in openbare vergadering bijeen op 10 maart 2014;

Besluit beslispunt 1 toe te voegen:

- De raad besluit om zo mogelijk nog voor de zomer een hoorzitting/thema-avond te houden waarbij alle betrokken partners bij wijkgericht werken – zowel leden van wijkteams als wijkpanels en burgers – hun opvatting kunnen geven over wijkgericht werken en de functie hiervan, de werkzaamheid hiervan, hoe hier eventueel verbetering in aan te brengen kan zijn en hoe men de observaties en aanbevelingen van de rekenkamer in dit licht duidt. *en* besluit de beslispunten 1 en 2 te hernoemen naar 2 respectievelijk 3.

Toelichting:

- De rekenkamer geeft aan dat de belangrijkste aanbeveling betrekking heeft op het maken van een heldere keuze voor de toekomst van het wijkgericht werken en dat deze keuze moet zijn gebaseerd op een afwegingsproces waarbij ook inwoners en maatschappelijke partners kunnen inspreken. Dan kan wijkgericht werken een goed instrument zijn voor een evenwichtige verhouding tussen burgers en overheid;
- Het oorspronkelijke beslispunt laat het geheel aan het college om te komen tot een voorstel tot het wel of niet continueren van wijkgericht werken;
- Het past niet bij de kaderstellende en aan de voorkant sturende rol van de raad om hierin een afwachtende houding aan te nemen, zeker niet waar dit direct de relatie tussen de burger en gemeente (inclusief de raad) raakt c.q. de vormgeving van deze relatie juist onderdeel is van het gehanteerde instrument;
- De rekenkamer tevens adviseert om indien gekozen wordt voor een voortzetting van wijkgericht werken alvorens te komen tot een voorstel vanuit de raad op hoofdlijnen kaders mee te geven voor wijkgericht werken.
- Op basis van de beoogde thema-avond kunnen in een commissievergadering aan het college richtinggevende vragen of uitspraken meegegeven worden welke betrokken moeten worden bij het voorstel van het college over het al of niet voortzetten van wijkgericht werken;
- Dit biedt tevens de mogelijkheid om eventuele afspraken in het komende coalitie- of raadsakkoord te betrekken bij de invulling van de hoorzitting.

De voorgenomen thema-avond heeft uiteindelijk plaatsgevonden in december 2014.

Onderzoeken waarover in 2014 is gesproken

Na de benoeming van een nieuw extern lid is binnen de Rekenkamer gesproken over mogelijk (nieuwe) onderwerpen voor onderzoek. Tevens is besloten om ook de fracties (begin 2015) te gaan raadplegen over onderwerpen voor onderzoek. Twee onderzoeken zijn in het najaar opgestart. Het betreft “een onderzoek naar het proces van verzelfstandiging van de warenmarkt in Wageningen” en een onderzoek naar “ervaringen van mensen met bijstandsverlening”.

Gemeentelijk vastgoed

De omvang van de vastgoedportefeuille van Wageningen is beperkt. Timing van een onderzoek zou op dat moment zou niet voor de hand liggend zijn geweest.

Sportbeleid

‘Voldoet of zal (kan) het in 2012 vastgestelde sportbeleid in Wageningen aan de verwachtingen voldoen binnen de (daarvoor) gestelde kaders’, zo vraagt de Rekenkamer zich af.

Ter oriëntatie is in 2014 een gesprek gevoerd met een verantwoordelijk beleidsambtenaar en is met een zeven verenigingen gesproken over hun ervaringen met de gemeente Wageningen en de uitvoering van het voorgenomen beleid. Tevens is gesproken met Sportservice Ede en de Sportraad. De relatie met de gemeente Wageningen wordt door de verenigingen over het algemeen als redelijk tot goed bestempeld. De gemeente is niet of nauwelijks in gesprek over het behalen van doelstellingen. Er lijkt weinig sprake van sturing. Het lijkt er soms op dat het alleen om financiële doelstellingen gaat. Een enkele vereniging heeft accommodatieproblemen (en daarmee verbonden financiële problemen), sommige verenigingen hebben problemen met “zelfbeheer”. De accommodatieproblemen zijn wel onderwerp van gesprek. Meer algemeen is de zorg over de steeds verdergaande bezuinigingen. Op 20 oktober is door de gemeente een onderzoek naar de behoefte aan binnensportaccommodaties gepresenteerd.

De Rekenkamer wacht deze bijeenkomst af en zal vervolgens kunnen besluiten of een vervolgonderzoek wenselijk is. Zo niet dan zal de raad geïnformeerd worden over de bevindingen van het vooronderzoek.

Bestemmingsplannen

Naar indruk van de leden van de Rekenkamer lijkt er een discrepantie te bestaan tussen de verwachtingen van de burgers en raad enerzijds en de ambtelijke organisatie anderzijds. Er zou “flexibiliteit” van het bestemmingsplan benodigd zijn. De aard van een bestemmingsplan is echter inflexibel, immers een bestemmingsplan is ervoor bedoeld betrokkenen duidelijkheid en zekerheid te geven aangaande de inrichting van hun (leef, werk, recreatie) omgeving.

Echter kan er wel worden opgemerkt dat de totstandkoming van de bestemmingsplannen en de wijze waarop burgers daarbij worden betrokken niet als optimaal wordt ervaren. Het thema zou ‘betrokkenheid burgers’ kunnen zijn; hoe gaat men om met de burgers bij de totstandkoming en vaststelling van een bestemmingsplan en hoe gaat men om met burgers nadat de plannen zijn vastgesteld en burgers reageren.

Er is inmiddels gesproken met de betrokken beleidsambtenaar en een deskundig adviseur op het gebied van bestemmingsplannen en ruimtelijke ordening. Begin 2015 zal de Rekenkamer verder spreken over het onderwerp.

Onderzoeken die in 2014 zijn opgestart zijn

Warenmarkt

“Een onderzoek naar het proces van verzelfstandiging van de warenmarkt in Wageningen”

Het onderzoek is in de laatste maanden van 2014 gehouden en uitgevoerd door een drietal studenten van de HAN (Hogeschool Arnhem Nijmegen) in het kader van hun afstuderen.

De Rekenkamer heeft opgemerkt dat in 2011 besloten is om de warenmarkt te gaan verzelfstandigen en vroeg zich af waarom dit tot op heden niet gelukt was. De studenten hebben gesproken met een aantal betrokken ambtenaren, (ex-)wethouders en marktkooplieden en de binnenstadsmanager.

Na afweging van drie verschillende alternatieven heeft het College in 2013 besloten om via een overgangsmodel toe te werken naar een marktorganisatie met een zelfstandig bestuur. Gedurende het verzelfstandigingsproces is er een marktbestuur gevormd dat samen met de gemeente getracht heeft de verzelfstandiging te realiseren. In oktober 2014 heeft het marktbestuur besloten de opdracht aan de gemeente Wageningen terug te geven omdat zij de verzelfstandiging niet haalbaar achtte.

Het rapport van de studenten is begin 2015 afgerond. De Rekenkamer zal op basis van het onderzoeksrapport een nota opstellen over het onderwerp, deze in het kader van bestuurlijk wederhoor voorleggen aan het College en vervolgens aanbieden aan de raad.

Clientervaringen bijstandsverlening

In december 2014 is een onderzoek gestart naar de ervaringen van bijstandsgerechtigden met de bijstandsverlening door de gemeente Wageningen. Aanvankelijk zou het onderzoek gericht worden op fraude en motieven van mensen om te frauderen. Na overleg met de afdeling Sociale Zaken is besloten de focus meer te richten op de manier waarop bijstandsgerechtigden de bejegening ervaren. Het bijzondere van dit onderzoek is (zal zijn) dat de bijstandsgerechtigden hierbij vooral aan het woord zullen zijn tijdens een viertal groepsgesprekken.

De onderzoeksvragen hebben betrekking op rechtmatigheid en op doeltreffendheid:
Hoe wordt door de gemeente in de praktijk toegezien op de rechtmatigheid van de uitkering?
Slaagt de gemeente er in normen en regels over te dragen?
Hoe beleven uitkeringsontvangers de uitkeringsvoorwaarden?
Hoe probeert de gemeente mensen met een uitkering in beweging te zetten?
Hoe geeft zij inhoud aan de geest van de wet en het gemeentelijk uitvoeringsbesluit?
Hoe percipiëren uitkeringsontvangers hun verantwoordelijkheid om niet of minder afhankelijk te zijn van een uitkering?

Om antwoord te krijgen op de vragen wordt zowel gekeken naar de inspanningen van Sociale Zaken alsook naar de groep mensen die gebruik maakt van inkomensondersteuning. Bij Sociale Zaken wordt nagegaan hoe uitvoering wordt gegeven aan het beleid. Bij de groep ontvangers wordt nagegaan tot welke effecten de inspanningen hebben geleid. Met name dit laatste onderdeel is bijzonder omdat het gericht is op de ontvangers zelf; hoe kijk deze zelf tegen de uitkering aan, in welke mate is men op de hoogte van rechten en plichten en hoe wordt er tegen de gemeente aangekeken.

De verwachting is dat het onderzoek in de loop van maart kan worden afgerond.

Overige Activiteiten

De Rekenkamer heeft in 2014 in totaal 9 keer (regulier) vergaderd. Daarnaast is er vergaderd over het onderzoek Wijkgericht Werken, het onderzoek naar de bijstandsverlening en het onderzoek naar de verzelfstandiging van de warenmarkt.

De Rekenkamer heeft zichzelf tijdens een bijeenkomst aan de nieuwe raad gepresenteerd en met de raadsleden van gedachten gewisseld over het rekenkamerwerk.

Alle publicaties van de Rekenkamer worden op de website van de gemeente Wageningen geplaatst. Alle gepubliceerde rapporten zijn door iedereen te downloaden, ook via de website van de NVRN (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en rekenkamercommissies).

Regelmatig is er contact met andere rekenkamers en worden (regionale) bijeenkomsten bezocht. De secretaris ondersteunt ook een andere rekenkamercommissie.

In 2014 heeft de Rekenkamer de collega's uit Ede, Veenendaal en Rhenen uitgenodigd om met elkaar kennis te maken. Daar waar samenwerking voor de hand ligt zal men elkaar opzoeken.

De voorzitter van de Rekenkamer is bij vergaderingen van de Auditcommissie aanwezig geweest. Dankzij deze aanwezigheid heeft er afstemming plaats kunnen vinden tussen de onderzoeksplannen van accountant, het College en de plannen van de Rekenkamer.

Het jaarverslag van de Rekenkamer over 2013 is begin 2014 aan de Raad en het College aangeboden en voor kennisgeving aangenomen. Er is in 2014 geen onderzoeksplan opgesteld.

De Rekenkamer heeft, zoals elk jaar, een evaluerend gesprek met de burgemeester, gemeentesecretaris en griffier gehad.

Rol en invulling Rekenkamer

De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in en biedt de gemeenteraad een extra handvat zijn controlerende taak uit te voeren. De raad, raadsleden en inwoners van Wageningen kunnen gemotiveerde verzoeken tot het verrichten van onderzoek(en) indienen. De Rekenkamer toetst de verzoeken en maakt een gemotiveerde keuze.

De doelstelling van de Rekenkamer is het bevorderen van de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen en de publieke verantwoording over het gemeentelijk handelen.

Het functioneren van de Rekenkamer is gereguleerd in de Verordening Rekenkamer Wageningen 2003. Vanaf februari 2004 (tot 2010) was de Rekenkamer samengesteld op basis van het gemengde model. Naast gemeenteraadsleden maakten externe leden deel uit van de Rekenkamer. Sinds de verkiezingen in maart 2010 bestaat de Rekenkamer alleen uit (4) externe leden. Sinds april 2013 bestaat de rekenkamer nog uit 3 externe leden; na het vertrek van de voorzitter is een van de zittende externe leden voorzitter geworden en is de opengevallen plaats niet opgevuld. Begin 2014 is een van de leden gestopt en is een nieuw extern lid benoemd.

De Rekenkamer wordt ondersteund door een externe secretaris. De parttime secretaris (van buiten de ambtelijke organisatie aangetrokken), wordt enerzijds ingezet ten behoeve van de ondersteuning en anderzijds (flexibel) ten behoeve van begeleiding en (gedeeltelijke) uitvoering van (voor-)onderzoeken.

Externe (gespecialiseerde) onderzoekscapaciteit en -deskundigheid wordt ingehuurd in het geval dat de capaciteit van de Rekenkamer niet voldoende is om onderzoeken van begin tot eind zelf uit te voeren. Het secretariaat van de Griffie biedt incidenteel aanvullende administratieve ondersteuning.

Naar aanleiding van de evaluatie van de Rekenkamer heeft de raad begin 2010 besloten de Rekenkamer enkel en alleen uit externe leden te laten bestaan.

De samenstelling van de Rekenkamer is in 2014 als volgt:

de heer A. Teeuw, (lid sinds september 2010 - voorzitter sinds sept. 2013)

mevrouw M. Loncke (lid sinds september 2010)

de heer P. van Selling (lid sinds april 2011 tot april 2014)

de heer R. van Houten (lid sinds mei 2014)

de heer P.A.M. Bosch(secretaris)

Mevrouw Loncke en de heer Teeuw zijn in september 2013 herbenoemd. De heer Teeuw is door de leden van de Rekenkamer als voorzitter gekozen. De termijn van de heer van Selling liep tot april 2014. De heer van Selling was niet voor herbenoeming beschikbaar. In mei is de heer R. van Houten (Wageningen) benoemd als extern lid van de Rekenkamer.

In 2014 was een budget van € 46.207 beschikbaar, zowel voor het functioneren van de Rekenkamer zelf, alsook voor het uitvoeren van onderzoek, het inhuren van externen, de vergoedingen voor de externe leden en de ondersteuning van de Rekenkamer. De uitgaven in 2014 bedroegen € 40.656. Met ingang van 2014 is n.a.v. van een voorstel van de Rekenkamer zelf het budget met € 3.000 verlaagd; minder leden betekent immers minder vergadervergoedingen.

De Rekenkamer stelt jaarlijks een onderzoeksplan op, rekening houdend met de specifieke onderzoeken die de accountant instelt, alsmede de periodieke onderzoeken die het College van Burgemeester en Wethouders heeft gepland in het kader van artikel 213a van de Gemeentewet. Ten behoeve van de afstemming neemt de voorzitter van de Rekenkamer deel aan de vergaderingen van de Auditcommissie. In 2014 is geen onderzoeksplan aangeboden.

De Rekenkamer stelt elk jaar vóór 1 april een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar. Het onderzoeksplan, de rapporten en de jaarverslagen zijn openbaar en via de website van de gemeente Wageningen beschikbaar.

Sinds 2004 is elk jaar (m.u.v. 2010) een onderzoeksplan en een jaarverslag ter kennisname aan de gemeenteraad en het College aangeboden. Dit is het jaarverslag van de Rekenkamer Wageningen over 2014. Het onderzoeksplan voor 2015 volgt zo spoedig mogelijk.

Bijlage: Historie onderzoeken

Projectmatig werken (2002)**Budgetfinanciering (2004-2005)****Jaarrekeningen (2003 - 2011)****Leges en tarieven (2004-2005)****Communicatie (2006)****Aanbesteding (2006)****Minimabeleid (2007-2008)****Digitale dienstverlening (2007-2008)****Inhuur externen (2009)****Afhandeling brieven (2009-2010)****WMO-beleid (2009)****Evaluatie Rekenkamer (2009)****Kosten onderhoud openbaar groen (2011)**

Wageningen leek op het eerste gezicht in vergelijking met andere gemeenten veel geld uit te geven aan onderhoud openbaar groen. Een vooronderzoek wijst uit dat deze conclusie niet zo eenvoudig te trekken is. De Rekenkamer heeft in een rekenkamerbrief (april 2011) aangegeven dat de gemaakte vergelijking niet blijkt te kloppen. Doordat alle kosten van wijkbeheer (Onderhoud groen, Kapitaalslasten wegen (dus niet de onderhoudskosten, Onderhoud civiele kunstwerken, Vegen wegen/pleinen, Gladheidbestrijding) en Onderhoud groen toegerekend worden aan de functie 560 (openbaar groen).

Begrotingsanalyse (2011)

De Rekenkamer heeft in een tweetal brieven aan de raad (april en september 2011) de analyse door de Rekenkamer van de begroting (op hoofdlijnen) toegelicht. Hoewel dergelijke vergelijkende cijfers niet alleen zaligmakend zijn, zijn ze toch een nuttig hulpmiddel bij het maken van keuzes, of het nu gaat om nieuwe uitgaven of om bezuinigingen. Het College heeft de aanbeveling van de Rekenkamer, om voortaan elk jaar deze analyse op hoofdlijnen zelf aan de raad aan te bieden, inmiddels overgenomen.

Centrumbeleid (2011)

Onderzoeken of er mogelijkheden zijn tot verbetering van het centrumbeleid van de gemeente Wageningen door het in kaart brengen van het huidige beleid en het inventariseren van eventuele verbeterpunten.

Uit het vooronderzoek trekt de Rekenkamer de conclusie dat, hoewel er wellicht verbeteringen mogelijk zijn, er duidelijk sprake is van een vorm van gemeentelijk centrumbeleid en dat er wordt samengewerkt tussen de gemeente en (vertegenwoordigers

van) ondernemers en de WUR. De Rekenkamer realiseert zich dat de gemeentelijke overheid in de meeste gevallen hooguit regulerend en faciliterend kan zijn: de ondernemers ondernemen.

De aanleiding voor het onderzoek is hiermee in ieder geval voorlopig voor een groot deel weggenomen. De resultaten zijn door middel van een zgn. Rekenkamerbrief (september 2011) aan College en raad aangeboden.

De Rekenkamer heeft o.a. geadviseerd:

1. De geplande evaluatie van de reclamebelasting uit te voeren in het najaar van 2011 en daarbij ook mee te nemen de toegevoegde waarde van de SOW, met in acht neming van de prestatieafspraken zoals genoemd in de subsidiebeschikking .
 2. Bij het opstellen van de nieuwe Economische Visie Detailhandel en Horeca voor 2012-2015 een integrale visie te ontwikkelen, waarbij ook Food Valley , de WUR en GDV/PDV een rol spelen. Op basis van deze integrale visie een concreet beleid vast te stellen, en dit vervolgens te vertalen naar betrokken partijen, zoals de SOW, door het opnemen van heldere prestatieafspraken in de subsidiebeschikking .
- Een duidelijke visie op de regionale ontwikkeling (GDV/PDV) zou de monitoring door de raad makkelijker maken.

Beleid (2011)

Hoe komt beleid in Wageningen tot stand, vroeg de Rekenkamer zich in 2011 af; wie initieert, welke planning wordt gehanteerd, worden beleidseffecten, kosten en opbrengsten vooraf ingeschat en hoe wordt gestuurd? Het onderzoek is na de zomer van 2011 uitgevoerd door twee studenten van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN). Het onderzoek van de studenten is in de loop van januari 2012 afgerond. De Rekenkamer heeft de resultaten, de bruikbaarheid daarvan en de wenselijkheid van een vervolgonderzoek besproken. In het jaarverslag 2012 is als bijlage een samenvatting van dit onderzoek opgenomen.

Het rapport heeft de status van een stageverslag en niet van een rekenkamerrapport.

Doeltreffendheid Handhaving (2011)

In 2010 is in opdracht van het College een concept-handhavingsprogramma 2010-2015 en een concept-uitvoeringsprogramma 2011 opgesteld. De Rekenkamer heeft in 2011 deze concepten bestudeerd in afwachting van definitieve vaststelling. De Rekenkamer heeft in 2011 in een gesprek met de Burgemeester en het hoofd 'handhaving en vergunningen' aangedrongen op deze vaststelling. Het onderwerp krijgt vanwege de ontwikkelingen op dit terrein (de vorming van regionale uitvoeringsdiensten) vooralsnog geen vervolg(onderzoek) vanuit de Rekenkamer.

Subsidiebeleid (2012)

De globale vraag luidde: of, en in welke mate en op welke wijze is budgetsubsiëring in Wageningen ingevoerd, op welke wijze wordt het toegepast, worden de afgesproken prestaties bereikt en komen deze helder in beeld? De Rekenkamer heeft in 2011 een vooronderzoek gestart en heeft dit begin 2012 afgerond.

Naar aanleiding van eerdere rekenkameronderzoeken zijn (subsidie-)overeenkomsten met een aantal instellingen gesloten; echter (nog) niet met alle instellingen. Deze eerder gesloten overeenkomsten lopen dit jaar (2012) af.

In het kader van nazorg is een gesprek gevoerd met de betrokken ambtenaren om te zien of de evaluatie heeft plaats gevonden en of meer instellingen voor deze vorm van subsidiëring in aanmerking zijn gebracht. Gebleken is dat de gemeente een andere wijze van subsidiëring in gang gezet heeft waarbij van instellingen een gezamenlijk bod wordt verwacht voor het in samenhang realiseren van maatschappelijke doelen.

Voor dit moment constateert de Rekenkamer dat er door de gemeente Wageningen goed gewerkt wordt vanuit een visie, dat de systematiek van subsidiering volop in ontwikkeling is en er sprake is van een redelijk (voldoende) niveau van aandacht.

Junushoff (maart 2012)

De Rekenkamer van de gemeente Wageningen heeft de resultaten van een onderzoek naar de historie van de politieke besluitvorming met betrekking tot Theater Junushoff aan de gemeenteraad aangeboden. Sinds 1998 is het Theater Junushoff in de publiciteit en onderwerp van politieke besluitvorming geweest. Volgens de Rekenkamer was het tijd voor een onderzoek naar de realisatie van maatschappelijke doelen en de afweging van kosten en baten. Dit is uitgevoerd door middel van een historische (politiek-bestuurlijke) feitenreconstructie en een vergelijkend onderzoek met enkele referentie theaters. Het rapport is voorgelegd aan zowel het College alsook bestuur en directie van Junushoff. Naast enkele kritische kanttekeningen, geven de betrokken partijen aan blij te zijn met het rapport. De reacties zijn integraal in het rapport opgenomen.

De Rekenkamer concludeert o.a. dat in het verleden de kwaliteit van de besluitvorming onvoldoende is geweest; stelselmatig werden problemen vooruit geschoven en niet opgelost. Ook de kwaliteit van de regievoering en het samenspel tussen raad, college en Junushoff liet lange tijd te wensen over. Sinds 2010 zijn hierin duidelijke verbeteringen zichtbaar. Over de inzet van de ambtelijke organisatie oordeelt de Rekenkamer positief. In de vergelijking met andere theaters komt Junushoff er goed uit. Maatschappelijke doelstellingen en uitvoeringsprestaties worden goed gerealiseerd.

Het exploitatieresultaat is hoewel positief nog wel broos en het ontbreekt aan eigen vermogen. Daar zitten voor wat betreft de Rekenkamer ook de risico's, tegenvallers kunnen in de toekomst beslist niet worden uitgesloten.

De Rekenkamer beveelt aan om zorg te dragen voor een financieel robuust Junushoff, naast het ontwikkelen van de regievoering op samenwerking met Junushoff en het versterken van integraal werken binnen de gemeentelijke organisatie.

Tijdens de behandeling van het rapport in juni heeft de betrokken wethouder toegezegd de resultaten van het onderzoek mee te nemen in de op te stellen Cultuurnota die in december van 2012 aan de gemeenteraad zou worden aangeboden.

Besluitvorming: De gemeenteraad heeft op 21 mei 2012 het college opgedragen, naar aanleiding van het rapport van de Rekenkamer over Theater Junushoff, de aanbevelingen van de Rekenkamer te betrekken bij het opstellen van de Cultuurnota. In de Cultuurnota wordt het onderzoek van de Rekenkamer niet genoemd, in de bijlagen wel (zie bijlage 1 pagina 5 onder het kopje „Gebruikt materiaal”).

Deze Cultuurnota is uiteindelijk een jaar later in *december 2013* aangeboden en besproken. Formeel heeft het College het onderzoek van de Rekenkamer betrekken bij de Cultuurnota door het rapport te vermelden bij “gebruikt materiaal” in de bijlagen. In de nota zelf is van een daadwerkelijk betrekken van het rapport niets terug te vinden. Voor de Rekenkamer aanleiding om in de toekomst bij gemeenteraad (en College) meer aandacht te vragen voor de hardheid van en het nakomen van toezeggingen.

Permar

Het onderwerp ‘gemeenschappelijke regelingen’, waar de sociale werkvoorziening (Permar) een voorbeeld van is, werd in het verleden al vaker genoemd als mogelijk te onderzoeken onderwerp. Het accent heeft daarbij altijd gelegen op de invloed die een relatief kleine

gemeente heeft of kan hebben op het beleid en in het verlengde hiervan het beperken van, met name de financiële risico's.

De actualiteit in de bij de Permar betrokken gemeenten heeft er toe geleid dat er in 2012 enkele keren met de rekenkamers van Ede en Renkum is gesproken over het opzetten van een gezamenlijk onderzoek naar de gang van zaken en de risico's m.b.t. de Permar. Dit heeft uiteindelijk niet geleid tot een samenwerking op dit onderwerp. De politieke gevoeligheid van het onderwerp, de grote financiële risico's, de ingewikkeldheid van het dossier en de verschillende voorkeuren voor wat betreft de focus van een gezamenlijk onderzoek hebben hierbij een rol gespeeld. De betrokken partijen zijn in een goede verstandhouding uit elkaar gegaan.

WUR

De Rekenkamer heeft na de zomer van 2012 besloten een onderzoek te (laten) doen naar de relatie tussen de gemeente en de universiteit (Wageningen Universiteit en Research) aan de hand van vragen als: wat betekenen gemeente en WUR voor elkaar, is er sprake van een optimale relatie en hoe kan deze verder verbeterd worden? Het onderzoek is eind november 2012 opgestart, is uitgevoerd door onderzoeksbureau Necker van Naem en heeft deels een evaluatief en deels een verkennend karakter. Het onderzoek is in april 2013 afgerond en 18 juni in de commissie en in de raad van 1 juli besproken.

Er gaan veel dingen goed in de relatie tussen de gemeente en de Wageningen UR, de wil is aanwezig maar belangen en mogelijkheden blijken nog wel eens te verschillen. De inzet van betrokkenen is goed te noemen. Het was de vraag of het genoeg is en of het beter kan. Helder is in ieder geval geworden dat de relatie op onderdelen beter kan en misschien ook wel moet en de relatie voortdurend om aandacht, onderhoud en herijking vraagt. In hoofdstuk 1 wordt een beeld van de relatie geschetst en zijn conclusies en aanbevelingen helder op een rij gezet. De aanbevelingen zijn geformuleerd in de vorm van een aantal concrete opgaven.

Een optimale relatie tussen de gemeente Wageningen en Wageningen UR begint met **erkenning**; het accepteren van de onderlinge verschillen, ook de gemeenschappelijke belangen zien en de erkenning van verbondenheid met plussen en minnen. De Rekenkamer beveelt aan om de belangrijkste (in het rapport geformuleerde) opgaven periodiek te herijken, meerwaarde te zien in het structureren van de periodieke overlegstructuur en meer gezamenlijkheid in optreden en de geformuleerde verbetervoorstellen over te nemen en concreet in acties om te zetten. Praktisch beveelt de Rekenkamer de raad aan om met ondersteuning van de griffie tot een concrete activiteitenagenda te komen. De Rekenkamer beveelt het College aan om eveneens tot een dergelijke agenda te komen om vervolgens hieraan uitvoering te geven.

Besluitvorming: Naar aanleiding van het rapport heeft de gemeenteraad als volgt besloten: Het college van burgemeester en wethouders opdragen een activiteitenagenda op te stellen in overleg met Wageningen UR voor 1 oktober 2013 en dit voor te leggen aan de gemeenteraad. In deze agenda moeten de volgende aanbevelingen van de Rekenkamer worden opgenomen:

- a. De belangrijkste opgaven (erkenning; verbinding en doen; positionering en profilering én bereikbaarheid en mobiliteit) periodiek te herijken;
- b. Structureren van de periodieke overlegstructuur tussen de gemeente en Wageningen UR;
- c. Vaker gezamenlijk optreden door de gemeente en Wageningen UR bij beleidsterreinen die van gezamenlijk belang zijn.

Er is geen activiteitenkalender opgesteld. Het lijkt er op dat er inmiddels andere afspraken

zijn gemaakt. Of de raad daarvan op de hoogte is gesteld wordt nagevraagd.

Opvallend is dat er in de Cultuurnota niet over het onderzoek naar de Junushoff wordt gesproken maar zeer nadrukkelijk wel over de gewenste en noodzakelijke verbeteringen in de relatie tussen WUR en gemeente Wageningen.

Jaarstukken 2013

De Rekenkamer heeft tot 2012 elk jaar een reactie op de jaarstukken gegeven. De accountant controleert de jaarrekening conform opdracht en brengt verslag uit van de bevindingen. De accountant legt de nadruk op de financiële zaken terwijl de Rekenkamer de nadruk legt op het beleidsmatige deel van het jaarverslag. De rekenkamerreactie(s) diende(n) enerzijds om een bijdrage te leveren aan de verbetering van de jaarlijkse beleidsverantwoording en anderzijds de (leden van de) gemeenteraad te ondersteunen bij de controlerende rol. Aangezien er in de loop der jaren veel verbeterd is aan de jaarstukken en de leden van de raad inmiddels ook ervaren waren heeft de Rekenkamer in 2013 afgezien van een reactie op de jaarstukken.

Afhandeling brieven

De vraag was en is: hoe verloopt in Wageningen de afhandeling van (alle soorten) brieven van burgers, ondernemers en instellingen? Worden brieven binnen de gestelde termijnen afgehandeld en wordt aan de kwaliteitseisen voor wat betreft de inhoud voldaan? (volledigheid en bejegening). Eind 2009 is een steekproef getrokken en in 2010 zijn de bevindingen op een rij gezet. In verband de (uitgestelde) invoering van het zaakgericht werken is eerder besloten om niet in 2011 maar in 2012 de voorgenomen tweede meting uit te voeren en de effecten te kunnen meten. Inmiddels was deze tweede meting voor februari 2013 gepland en zou rapportage in het voorjaar van 2013 plaats vinden. Uiteindelijk is pas in de loop van 2013 het zaakgericht werken ingevoerd. Deze vertraging maakt het onmogelijk om over een periode terug te kijken, te vergelijken met de situatie van voor de invoering en een oordeel te geven over de praktijk. De Rekenkamer heeft besloten om het onderwerp daarmee voorlopig in de ijskast te zetten en er pas op terug te komen indien daar in de toekomst voldoende aanleiding voor zal zijn.